

Dossier per a l'alumnat

ACTIVITATS DIDÀCTIQUES PER A L'ALUMNAT
Cicle superior d'educació primària

4.

Tolerància zero a la violència masclista i relacions abusives

MAPA DEL MATERIAL DEL PROGRAMA DE FORMACIÓ

	PRIMÀRIA	SECUNDÀRIA
1 Aproximació a la coeducació i l'equitat de gènere	ACTIVITATS DIDÀCTIQUES PER A L'ALUMNAT	ACTIVITATS DIDÀCTIQUES PER A L'ALUMNAT
	MÒDULS DE FORMACIÓ PER A LES FAMÍLIES	MÒDULS DE FORMACIÓ PER A LES FAMÍLIES
2 Construcció de models alternatius de masculinitat i feminitat	ACTIVITATS DIDÀCTIQUES PER A L'ALUMNAT	ACTIVITATS DIDÀCTIQUES PER A L'ALUMNAT
	MÒDULS DE FORMACIÓ PER A LES FAMÍLIES	MÒDULS DE FORMACIÓ PER A LES FAMÍLIES
3 Relacions afectives i sexuals saludables	ACTIVITATS DIDÀCTIQUES PER A L'ALUMNAT	ACTIVITATS DIDÀCTIQUES PER A L'ALUMNAT
	MÒDULS DE FORMACIÓ PER A LES FAMÍLIES	MÒDULS DE FORMACIÓ PER A LES FAMÍLIES
4 Tolerància zero a la violència masclista i relacions abusives	ACTIVITATS DIDÀCTIQUES PER A L'ALUMNAT	ACTIVITATS DIDÀCTIQUES PER A L'ALUMNAT
	MÒDULS DE FORMACIÓ PER A LES FAMÍLIES	MÒDULS DE FORMACIÓ PER A LES FAMÍLIES

SUMARI

4 Relacions afectives i sexuals saludables	PRIMÀRIA
	ACTIVITATS DIDÀCTIQUES PER A L'ALUMNAT

Introducció	3
Índex d'activitats	3
Recursos	3
Objectius	3
Paraules clau i definició	3
Activitat 1: EL SEMÀFOR	4
Activitat 2: TOTHOM HI JUGA	6
Activitat 3: L'AMOR ROMÀNTIC	8
Idees clau	10

Tolerància zero a la violència masclista i relacions abusives

60 minuts

Aquestes activitats didàctiques estan vinculades al *Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant la violència masclista entre l'alumnat* del Departament d'Educació.

Introducció

La violència masclista pot ser física i/o psicològica. En l'àmbit escolar es manifesta quan es reproduïxen estereotips de gènere i conductes sexistes que limiten els drets de les nenes i noies. Hem d'aprendre a establir relacions afectives respectuoses i saludables per a tothom.

Objectius

- Aprendre a identificar i expressar situacions sexistes desagradables.
- Fer adonar l'alumnat dels estereotips de gènere presents en el seu dia a dia.
- Conèixer els mites al voltant del concepte d'amor romàntic.
- Identificar relacions abusives.

Paraules clau i definició

- **Violència masclista:** consisteix a donar, els homes, un tracte d'inferioritat, discriminació i desigualtat a les dones utilitzant la força o el maltractament psicològic.
- **Estereotips de gènere:** idees preconcebudes o prejudicis que classifiquen entre femenines o masculines les diferents característiques personals, limitant així les possibilitats tant de dones com d'homes.
- **Relació abusiva:** relació de domini d'una persona sobre una altra. Es pot donar en una relació de parella afectiva, amorosa o sexual estable o esporàdica.
- **Mite d'amor romàntic:** concepte que idealitza l'amor i justifica actituds abusives dins de la parella.
- **Sexisme:** es produeix quan una persona és tractada de manera menys favorable que una altra, en situacions comparables, en funció del seu sexe.

ÍNDEX D'ACTIVITATS

Activitat 1:

El semàfor

Activitat 2:

Tothom hi juga

Activitat 3:

L'amor romàntic

Recursos

Gomets de color vermell, taronja i verd.

Activitat 1

El semàfor

20 minuts

Per fer l'activitat, cal abans establir unes normes:

Parlarem en primera persona.

No jutjarem cap intervenció.

No explicarem secrets ni parlarem de ningú, i menys si no està present.

No és obligatori parlar si no volem.

Ens cuidarem i cuidarem el grup.

1.1 Llegiu les frases següents i poseu en cadascuna el color que creieu convenient.

Els colors que teniu són el vermell, el taronja i el verd, us sonen aquests colors?

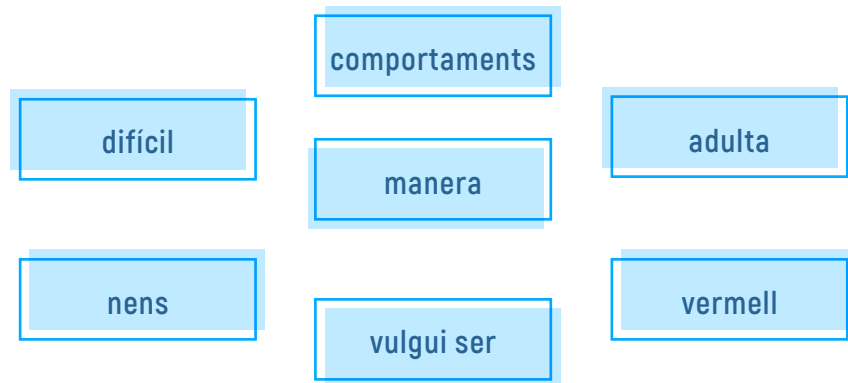
Exacte! Són els colors d'un semàfor. Quan un semàfor està en vermell no està permès passar o si passes és molt perillós, et pots fer mal i, molt, molt important, pots fer mal a algú. Amb el taronja podem passar però hem d'anar amb compte perquè podria tornar-se vermell en qualsevol moment. Amb el verd podem passar tranquil·lament.

Un grup de la classe pressiona un nen perquè faci una tombarella i, com que li fa por, li diuen "gallina".	
Un grup de nens juguen a tocar el cul a un grup de nenes.	
Uns quants nens es riuen d'un altre nen que se n'ha anat amb un grup on només hi ha nenes.	
Un grup d'alumnes juga a imitar les nenes tot ridiculitzant-les i repetint la cantarella: "soc una nena, soc una nena..."	
Un nen li diu a un altre nen que plorar és de nenes.	
Uns nens diuen a una nena que no pot jugar a futbol perquè és una nena.	
Un grup de nens es fica als lavabos per mirar les nenes.	
Un grup de nenes es riuen d'una nena perquè porta els cabells curts, és molt atlètica i sempre va amb xandall.	
Un company li diu a un altre que ara no vol parlar perquè està enfadat.	
Una nena diu a un altre company que no vol jugar amb ell si la tracta malament.	

1.2 Poseu en comú les respostes.

Hi ha alguna frase que us hagi cridat l'atenció? I alguna que descrigui cap situació que passi a la vostra escola? Què fem o volem fer davant de les actituds que hem posat en vermell? Hi ha algun fet injust que passi al vostre grup i no hagi sortit? Ens el voleu explicar?

1.3 Per pensar-hi... tot omplint els buits.

De vegades, tendim a no donar importància a alguns _____ que ens fan mal o fan mal a la resta i sovint aquests comportaments els deixem passar. De vegades, aquestes situacions tenen a veure amb el fet de pensar que totes les nenes han de ser d'una _____ i tots els _____ d'una altra manera i això no té per què ser així. La idea és que tothom pugui ser com _____ sense importar si som o ens sentim nenes o nens. El més important és que qualsevol cosa que ens faci mal o faci mal a algú, per petita que sigui, l'hem de parar com si fos un semàfor _____. Si és una situació _____ per a nosaltres podem demanar a una persona _____ que faci de semàfor per nosaltres i posi el vermell.

Activitat 2

Tothom hi juga

20 minuts

2.1 Fem teatre. Llegiu i representeu a l'aula la conversa que teniu a continuació.

Sona la cançó de pati i la Lila surt corrents de l'aula, però s'adona que la Xiaomei encara està recollint i decideix esperar-la. Li fa ràbia perquè sap que llavors l'Ot, el Marc i el Riqui aconseguiran arribar abans a la pista i decidiran qui juga a futbol i qui no. Normalment, l'Ot sempre escull els nois i a les noies no les deixa jugar mai perquè diu que són un desastre. L'últim dia, la Lila i la Xiaomei es van enfrontar amb ell, es van colar a la pista i es van posar a jugar cadascuna en un equip. Però els nois es van enfadar tant que van decidir marxar. Efectivament, quan arriben al pati, l'Ot i el Marc ja han fet els equips. Un grup d'infants escolten la conversa sense fer res.

Lila: Ot, nosaltres volem jugar!

Ot: Però què dius, Lila, no siguis pesada... va... És que no jugueu bé i ens fastigueu el joc.

Lila: No és veritat! És perquè som noies! Jo jugo igual de bé que molts de vosaltres!

Ot: Mira, el Pol tampoc hi juga.

Lila: Al Pol deixa'l en pau!! No li agrada jugar a futbol i per això no hi juga... A més nosaltres podríem aprendre més si ens deixéssiu jugar.

Riqui: Potser poden jugar una a cada equip i...

Ot: Que no, que jo vull guanyar, Riqui!

Xiaomei: Va Lila, per què no marxem? Total, hi ha coses més divertides i persones més amables.

Lila: No vull! I a més, qui diu que la pilota o la pista és vostra, eh? Qui ho diu això?

Marc: Va Lila, no flipis... Està clar que el futbol és de nois... vosaltres teniu allà l'escenari... Mira! Fins i tot el Pol està fent *coreos*, he, he, he, quin noi tan estrany, el Pol.

Ot: Va Marc, no et passis . Ara de debò, Lila, un altre dia us deixem jugar, d'acord?

Lila: Que no! Que vosaltres no ens heu de deixar jugar a res! Que la pilota i la pista no són vostres!

Riqui: Ot, això també és una mica veritat, no? Vull dir que a mi m'agrada guanyar, ja ho saps, però... potser si juguem junts...

Marc: Però Riqui, tu de quin bàndol ets?

Riqui: *(dubta per un moment)* Jo... jo passo de rotllos. Vull jugar ja, que es fa tard.

Ot: Lila, que estem perdent temps amb tot això... demà us deixem jugar, d'acord?

Marc: Però què dius Ot?

La Lila s'està enfadant molt però no li surt la ràbia i de tant enuig comença a plorar.

Ot: Ops.... Ja hi som... És que les nenes sempre feu el mateix... sempre esteu plorant. Ara vindrà la mestra i ens caurà una bona esbroncada un altre cop...

Marc: Sí, sempre plorant.... Mira, soc una nena... *(imita com si fos una nena)*; ui!, no puc fer coses perquè m'embruto, aix... vaig a casa a rentar els plats *(se'n riu)*.

Ot: Marc, no et passis tio!

Xiaomei: Ja us val! Sempre esteu igual... Va, Lila, podem jugar a una altra cosa més divertida i amb millor companyia.

Marc: Sí, amb el Pau, que també balla molt bé, he, he, he!

La Lila i la Xiaomei marxen i la resta es queden jugant a futbol.

2.2 Poseu en comú les vostres impressions i comenteu què ha passat a la situació que heu representat.

- Això que hem vist us sembla realista?
- Algú pateix en aquesta situació? Qui?
- Algú podria comportar-se d'una altra manera?
- Voleu sortir a substituir algun personatge per fer alguna cosa diferent?
- Creieu que els personatges tenen prejudicis o estereotips de gènere, o bé defensen la igualtat?

2.3 Per pensar-hi... tot omplint els buits amb les paraules següents:

És important reflexionar sobre com algunes dinàmiques poden fer _____ a les nostres companyes i companys. Per això, convé treballar sobre els casos d'abús de _____ en què algun membre de la classe vol imposar-se i manar sobre tot el grup. Probablement com a infants no ho detectem perquè les considerem _____, però hem d'estar-hi alerta. Posar-nos davant de la _____ des de fora ens pot ajudar a veure-ho, a empatitzar i, alhora, a trobar estratègies i posar-les en pràctica per a un _____.

Activitat 3

L'amor romàntic

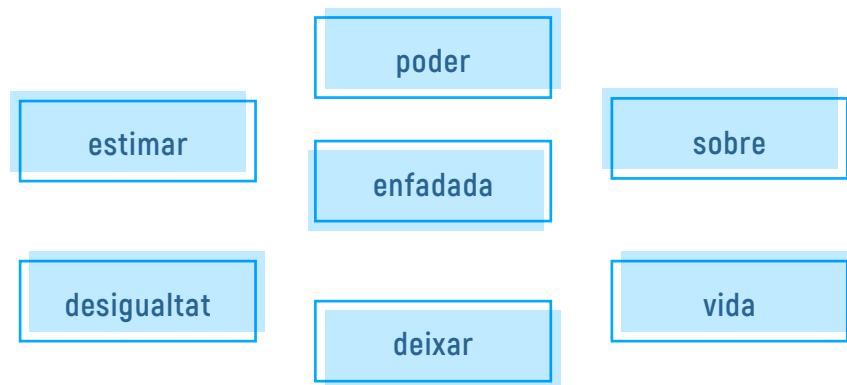
20 minuts

3.1 Coneixeu alguna pel·lícula de dibuixos on aparegui alguna història d'amor? Quina? Trieu-ne una i l'analitzarem en grup.

3.2 Com és aquesta relació? Quines coses passen a la història dels personatges? Us sembla una relació divertida i alegre? Pateixen? S'ho passen bé?

3.3 Per a vosaltres, com hauria de ser una història d'amor? Quines coses penseu que són importants? Com és per a vosaltres estimar i que us estimin?

3.4 Per pensar-hi... tot omplint els buits.

_____no hauria de fer mal, ni tampoc ser estimada o estimat per algú. De vegades, els contes i les pel·lícules ens transmeten un amor en una relació de _____on un dels personatges domina l'altre i li fa mal o li condiciona i limita la seva _____fent que la canviï completament. Hi ha persones que pensen que l'amor significa _____el que t'agrada si la parella t'ho demana, aguantar paraules lletges perquè l'altra persona està _____, fins i tot patir violència física. Quan això passa, ja no estem parlant d'amor, sinó d'una relació perjudicial on una persona se sent per _____ de l'altra i imposa el seu _____.

Idees clau

Qualsevol comportament que ens faci mal o faci mal a algú s'ha d'aturar.

Hi ha actituds quotidianes i sovint inconscients que discriminen i generen patiment en les nenes. Això són comportaments masclistes que perjudiquen el seu desenvolupament i la seva llibertat.

Estimar i que ens estimin és un sentiment bonic, que ens fa créixer, en el qual les persones se senten estimades, respectades i valorades.

Els models de relació amorosa que veiem a les pel·lícules a vegades no són els més adequats. És important desfer els mites de l'amor romàntic i tenir en compte les seves conseqüències negatives.

